

SLUTTRAPPORT

Prosjekt: 2015/FB5179

«Informasjon om demens på tegnspråk»

Finn Arild Thordarson (prosjektleder)

Målsetting, målgruppe og bakgrunn for prosjektet

Demens er en gruppe sykdommer som har stor utbredelse i Norge, og som forventes å øke i framtiden, fordi befolkningen blir eldre. Jo flere som blir over 70 år gamle, jo flere vil rammes av demens.

Som blant hørende, forekommer også demens blant døve. Ikke nødvendigvis er det de døve som rammes selv, men kanskje deres nære – f.eks en mor eller far. Hørende har mye informasjon om demens både gjennom tilgang til informasjon om demens (bøker, tv, radio o.l.) og tilgang til informasjon gjennom sosial kontakt med andre – f.eks. prate med kollegaer under lunsjen. Mange døve har mindre tilgang til informasjon fordi de i snitt er svakere lesere, ikke kan høre dialog på tv og radio, og har mindre kommunikasjon med andre mennesker rundt seg, spesielt hvis de jobber eller ferdes i et miljø hvor ikke alle kan tegnspråk. Det kan også være vanskelig å snakke om følsomme temaer når man må bruke tegnspråktolk. Sosiale mønstre og begrenset kontaktflate i nærmiljøet kan også være faktorer som spiller sterkt inn hos døve, som går "glipp av" mye informasjon som hørende normalt får om demens. Døve kan også mangle kunnskap om tilbud og tjenester som det offentlige tilbyr.

Derfor har vi laget en film som gir god informasjon om demens på norsk tegnspråk. Filmen forklarer både hva demens er, symptomer på demens, gir både praktiske og juridiske råd for å håndtere demens. Informasjonen passer både for de som kan rammes av demens selv, og de som opplever at nære får demens. Vi informerer også om tilbud som finnes i kommunene, om legalfullmakter, fremtidsfullmakter o.l.

Målet er at døve gjennom å se filmen skal kunne ha bakgrunnskunnskap for bedre å håndtere de utfordringene som kommer når de eller deres nære blir rammet av demens. De som ser filmen, vil få et utgangspunkt og vite hvor de kan henvende seg og få et utgangspunkt. Mange spørsmål rundt demens vil også bli avklart, og dette kan spare mye tid og lidelser som ellers ville oppstått dersom man sitter fast og ikke vet hvordan man skal gå videre.

Prosjektgjennomføring og metode

Prosjektet ble gjennomført som en filmproduksjon. Opprinnelig var det tenkt å produsere som DVD også, men vi så i løpt av prosjektperioden at dette var u hensiktsmessig. Det er i dag null etterspørsel etter DVD i tegnspråkmiljøet, og i løpet av prosjektperioden (etter at søknaden var sendt inn) ble Tegnspråkarkivet BETA utviklet, og vi har nå fått midler til å utvikle **tegn.tv** hvor vi vil samle alle slike informasjonsfilmer. Vi har derfor istedenfor fokusert på å lansere og tilgjengeliggjøre filmen digitalt. Dette betyr at filmen blir lettere tilgjengelig for flere i tegnspråkmiljøet enn som DVD.

Oppnåelse av resultatmål

Vi lanserte et annet større filmprosjekt (også Extraprosjekt) «Psykisk helse» den 3. februar, og lanserer «Husk meg» på tilsvarende måte i siste halvdel av februar, for å ha litt pusterom mellom to store produksjoner som ble klar for distribusjon omtrent samtidig. «Husk meg» vil komme øverst til venstre på Tegnspråkarkivet, der «Psykisk helse» er på bildet nedenfor.

The screenshot shows the website 'Tegnspråkarkivet BETA'. At the top, there is a header with the site name and a 'BETA' logo. Below the header, there is a section titled 'Om tegnspråkarkivet'. The main content area is a grid of 16 video thumbnails, each with a title and a short description. The thumbnails are arranged in four rows and four columns. The titles of the videos are: 'Psykisk helse', 'Kulturtreffet 2016', 'Sveve litt for godt', 'Roar', 'Om samliv på tegnspråk', 'TRICKFILM + INTERVJU', 'VI', 'DU ER IKKE ALENE', 'Tegnspråk inkluderer', 'Asken', 'FORDØMT', 'NY DATTER', 'ET CELEBERT BESØK', and 'Det er alltid kort å kunne flere språk'.

For å se filmen, skriv inn nettsadressen <http://tegn.tv> og klikk på HUSK MEG.

Programleder er Dag Lindeberg, som også er erfaren nyhetsoppleser på NRK Tegnspråk. Han tilfører filmen en tyngde og seriøsitet, siden temaet er alvorlig. På Psykisk Helse hadde vi en humoristisk grunntone, men i Demens forsøker vi å ha en respektfull og ydmyk fremføring. Alvorlig, men støttende.

Filmen er delt inn i ni kapitler:

- Hva er demens?
- Ulike former for demens
- Demens - den nye folkesykdommen
- Hvordan unngå demens?
- Har du eller en av dine fått demens?
- Demens - praktiske utfordringer
- Demens – juridiske utfordringer
- Kommunikasjon og tilnærming
- Hvor kan du få hjelp?

Noen bilder fra filmen:

Det er lagt inn sekvenser av dramatisering i filmen, som fremføres som monologer av Ragna Huse. Hun er kjent for å fremføre tegnspråk-musikk, og har blant annet vært med på å oversette Melodi Grand Prix-sanger til tegnspråk på NRK. Hun er også en kjent skuespiller i tegnspråkmiljøet og jobber med Teater Manu på den nye oppsettingen av «Kroppen min» av Trond Viggo Torgersen.

I denne filmen om demens, spiller Ragna en kvinne som er rammet av demens. Hun fremfører tegnspråk som er i en blandingsform mellom fortelling og poesi, og viser sine følelser og tanker knytter til ulike temaer og stadier av demens.

Vi forsøker å gi informasjon som tar følelser, angst og bekymring på alvor, men samtidig prøver å gi håp, og vise at man kan ha glede, og få det beste ut av livet, selv om man rammes av demens. Det siste bildet viser Ragna gjøre tegnet for «håp».

Oppnåelse av effektmål

Effekten er at tegnspråklige i Norge nå har tilgang på informasjon om demens, og lettere vil vite hva de kan gjøre om de selv eller nære blir rammet av demens. Effekten av dette er at vi sparer tid, forvirring og usikkerhet blant tegnspråklige. Når man forstår hva demens er og utfordringene vil man raskere kunne sette i gang tiltak og få hjelp, gjøre tilrettelegginger i god tid, bremse sykdommens utvikling, og møte den demente på en bedre måte. Dette gir bedre helse og reduserer lidelse.

Oppsummering/konklusjon

Vi konkluderer med at vi har oppfylt målet for prosjektet, selv om vi ble forsinket tidsmessig.

Resultatet er vi fornøyd med.

Videre planer

Vi har et pågående prosjekt nå hvor Tegnspråkarkivet BETA skal gjøres om til en felles portal for norsk tegnspråk – tegn.tv. Når vi er klar, vil filmene bli flyttet over fra sin nåværende foreløpige plassering på video.supervisuell.no.

Du kan bruke tegn.tv i dag også, men den peker fysisk videre til dagens plassering.

Senere vil vi også ha videresending fra de gamle adressene (video.supervisuell.no, tegnspkarkivet.no, tsark.no).

Det vil gjøre at dette prosjektet ikke vil forsvinne, men tvert imot bli enda lettere tilgjengelig for alle i framtiden.